

ΣΥΝΟΨΗ ΠΡΩΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΤΥΟΥ «ΕΛΕΝΗ ΣΚΟΥΡΑ»

για την «Ένταξη της Διάστασης του φύλου στα εκτελεστικά όργανα και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των πολιτικών φορέων-κομμάτων»

Θέματα Συνάντησης

- **Σύντομη παρουσίαση** των φορέων της Θεματικής Ομάδας Εργασίας.
- **Εννοιολόγηση και παρουσίαση πλαισίου συζήτησης.**
- **Πρώτη καταγραφή** εμποδίων/δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες κατά την ανέλιξή τους σε θέσεις ευθύνης των πολιτικών φορέων-κομμάτων.
- **Προγραμματισμός** συναντήσεων της Θεματικής Ομάδας Εργασίας.

Την Τετάρτη 13 Μαρτίου 2013 και ώρα 14.00-16:00 πραγματοποιήθηκε στην **Αίθουσα Εκδηλώσεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας** (Νίκης 4, Σύνταγμα, 1^{ος} Όροφος) η πρώτη συνάντηση της πρώτης Θεματικής Ομάδας Εργασίας για την «Ένταξη της Διάστασης του φύλου στα εκτελεστικά όργανα και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των πολιτικών φορέων-κομμάτων». Η συνάντηση αυτή αποτελεί μέρος των δράσεων δικτύωσης που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του Έργου «**Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικής**» (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση»), που υλοποιεί το Κέντρο Ερευνών ως Τελικός Δικαιούχος.

Στη συνάντηση συμμετείχαν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι φορέων:

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας: Ιφιγένεια Καρτσιώτου (Πρόεδρος ΔΣ), Ειρήνη Μάρη (Υπεύθυνη Έργου), Μιχάλης Σινίκογλου (Μέλος Ομάδας Έργου), Ναυσικά Μοσχοβάκου (Μέλος Ομάδας Έργου)

Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων: Χριστίνα Αγορίτσα

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα»
για την «Ένταξη της Διάστασης του φύλου στα εκτελεστικά όργανα και στις διαδικασίες λήψης
αποφάσεων των πολιτικών φορέων-κομμάτων»

Τετάρτη 13 Μαρτίου 2013

Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής της ΓΓΠΦ: Τίνα Καφατσάκη
Ανεξάρτητοι Έλληνες: Δέσποινα Κονδυλίδου
Γυναικεία Ομάδα Αυτοάμυνας: Άντα Τσαρέα, Αγάθη Χαραλάμπους
Γυναίκες χωρίς Σύνορα: Έλενα Κουνάκη
Ελληνική Αντιπροσωπεία Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών: Μίκα Ιωαννίδου
Ένωση Γυναικών Ελλάδας: Μαίρη Πλάκα
Ένωση Διπλωματούχων Ελληνίδων Μηχανικών: Μπέτυ Ρούνη, Ευφροσύνη Μπούτσικα
Ένωση Ελληνίδων για την Οικογένεια και τη Νεότητα: Λίτσα Ζούπα
Καινοτομία και Δράση: Μαρία Βογιατζή
Κίνηση Δημοκρατικών Γυναικών: Λίλιαν Γαζή
Ομοσπονδία Συλλόγων Υπαλλήλων Επιμελητηρίων: Τριανταφυλλιά Ανδριάνα
Οργανισμός Γυναικών Επιχειρηματιών Επαγγελματιών: Μαρίνα Μπούζη
Παναθηναϊκή Οργάνωση Γυναικών: Λίλιαν Ζέλλου
Πανεπιστήμιο Αιγαίου: Μαρία Γκασούκα
Πανελλήνιος Σύλλογος Πληροφορικής Δημοσίου: Κωνσταντίνος Κρητικός
ΠΟΕ-ΟΤΑ: Κερασία Ντανάση
Σοροπτιμιστική Ένωση Ελλάδος: Μαρία Πυργάκη
Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού: Νίκη Φιλιάνου
Μάρω Παντελίδου-Μαλούτα

Αρχικά, τη συζήτηση άνοιξε η Πρόεδρος του ΔΣ του ΚΕΘΙ, κ. Ιφιγένεια Καρτσιώτου καλωσορίζοντας τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και επισημαίνοντας ότι αντικείμενο της συγκεκριμένης θεματικής ομάδας εργασίας αποτελεί η διερεύνηση και η μελέτη του θεσμικού καθεστώτος που διέπει τη λειτουργία όλων των κομμάτων (εντός και εκτός) εθνικού ή/και ευρωπαϊκού κοινοβουλίου, προκειμένου να εντοπιστεί κατά πόσο ενθαρρύνεται η συμμετοχή των γυναικών στις εσωκομματικές διαδικασίες. Η κ. Καρτσιώτου επεσήμανε τον ειδικό ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι εκπρόσωποι κομμάτων και οι γυναίκες που έχουν προσωπική εμπειρία από την ενασχόλησή τους με την πολιτική και τόνισε το «διαγνωστικό» και «διαπιστωτικό» χαρακτήρα της πρώτης αυτής συνάντησης.

Ο κύκλος των πρώτων τοποθετήσεων άνοιξε με την Πρόεδρο της Ένωσης Διπλωματούχων Ελληνίδων Μηχανικών (ΕΔΕΜ), κ. Μπ. Ρούνη, καθώς η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας με τη

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα»
για την «Ένταξη της Διάστασης του φύλου στα εκτελεστικά όργανα και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των πολιτικών φορέων-κομμάτων»

Τετάρτη 13 Μαρτίου 2013

σημαντική βοήθεια της ΕΔΕΜ. Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες/ουσες παρουσίασαν τους φορείς που εκπροσωπούν, αναφέρθηκαν στις δραστηριότητες που αναπτύσσουν και τοποθετήθηκαν επί του ζητήματος της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης οι συμμετέχοντες/ουσες αναφέρθηκαν σε συγκεκριμένα στοιχεία από το χώρο τον οποίο προέρχονται, στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο – με έμφαση στο ζήτημα των ποσοτώσεων-, σε σχετικές προσωπικές εμπειρίες, καθώς επίσης και σε έμφυλα στερεότυπα που εντοπίζονται στο πεδίο της πολιτικής. Κατά τη διάρκεια του πρώτου κύκλου τοποθετήσεων αναπτύχθηκε γόνιμος διάλογος και σε ευρύτερα ζητήματα που σχετίζονται με την παρουσία των γυναικών στη δημόσια και ιδιωτική σφαίρα. Ειδικότερα, σημειώθηκαν διαπιστώσεις σχετικά με τον ανδροκεντρισμό της πολιτικής διαδικασίας, καθώς και με τις αναστολές των ίδιων των γυναικών ως προς την ενασχόλησή τους με την πολιτική, γεγονός που συνδέεται με την κοινωνικοποίηση που όλες οι γυναίκες υφίστανται σχετικά με τον ρόλο του φύλου. Σε σχέση με το ζήτημα της ποσόστωσης επισημάνθηκε ιδιαίτερα ότι πρόκειται για ένα εργαλείο πολιτικής-ένα προσωρινό μέτρο για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού, με στόχο την αποκατάσταση του «δίκαιου».

Στη συνέχεια, η κ. Ειρήνη Μάρη, Υπεύθυνη Έργου, παρουσίασε το γενικό πλαίσιο εργασίας της θεματικής ομάδας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη σταθερής παρουσίας των μελών, προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέχεια του έργου της. Επίσης, πρότεινε τη μετέπειτα οργάνωση επιμέρους υπο-ομάδων, οι οποίες θα επεξεργάζονται ειδικότερα θέματα ανάλογα με την εμπειρία του κάθε φορέα. Στο σημείο αυτό η κ. Γκασούκα ενημέρωσε τα μέλη της ομάδας ότι είναι διαθέσιμη να στείλει κείμενα που η ίδια έχει συντάξει στο πλαίσιο των επιστημονικών της εργασιών, προκειμένου να συμβάλει στο έργο της θεματικής ομάδας. Η κ. Μάρη παρουσιάζοντας συνοπτικά το υποστηρικτικό υλικό που διανεμήθηκε στα μέλη της ομάδας εργασίας, επεσήμανε ότι το “φύλο” υποδηλώνει κατά κύριο λόγο κοινωνικές κατηγορίες, και ότι η πολιτική αποτελεί το συνολικό τρόπο οργάνωσης μια κοινωνίας. Επίσης, τόνισε ότι η δημοκρατία ορίζεται ως η μορφή οργάνωσης της κοινωνίας (επομένως και της πολιτείας) κατά την οποία οι πολίτες έχουν λόγο για τα κοινά, και συνιστά οργανωτική αρχή που προϋποθέτει την ελευθερία της σκέψης και της δράσης, τη συμμετοχή στη λήψη των αποφάσεων καθώς και τον έλεγχο της πολιτικής/κρατικής εξουσίας. Στη συνέχεια η κ. Μάρη υπογράμμισε ότι είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχει συναντίληψη στην ομάδα, τουλάχιστον σε ότι αφορά τους βασικούς

¹ Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα»

όρους και τις έννοιες που θα την απασχολήσουν και κάλεσε τα μέλη της ομάδας να δουλέψουν βιωματικά σε ομάδες, προκειμένου να παρουσιάσουν τις απόψεις τους και την προσωπική τους τοποθέτηση σχετικά με τον ορισμό των εννοιών «φύλο», «φύλο και πολιτική», «φύλο και δημοκρατία».

Οι ομάδες αντάλλαξαν απόψεις για λίγα λεπτά και στη συνέχεια παρουσίασαν τους ορισμούς που αποδίδουν στις παραπάνω έννοιες. Κοινή συνισταμένη των τοποθετήσεων των ομάδων αποτέλεσε η παραδοχή ότι το «φύλο» συνιστά μια κοινωνική κατασκευή και ότι ο ρόλος του φύλου συνδέεται άμεσα με τις έμφυλες σχέσεις εξουσίας και τις έμφυλες ανισότητες. Η κ. Ζούπα στάθηκε ιδιαίτερα στο ζήτημα της αναπαραγωγής έμφυλων στερεοτύπων στο χώρο της οικογένειας. Η ποσόστωση παρουσιάστηκε ως «εργαλείο» καταπολέμησης των έμφυλων ανισοτήτων στον χώρο της πολιτικής, αλλά δεν έλειψε και η κριτική στάση απέναντι στην εφαρμογή της ποσόστωσης. Ειδικότερα, η κ. Ρούνη σχολίασε τον τρόπο που «χρησιμοποιείται» η ποσόστωση από τους πολιτικούς-φορείς/κόμματα, όπως επίσης και το γεγονός ότι το συγκεκριμένο μέτρο βρήκε εντελώς απροετοίμαστη την ελληνική κοινωνία, καθώς δεν είχε προηγηθεί καμία σχετική δράση δημοσιότητας. Στη συνέχεια η κ. Μάρη έθεσε το ζήτημα της ανάγκης της ένταξης της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και πολιτικής ζωής και στο σημείο αυτό η κ. Αγορίτσα επεσήμανε τη σημασία και την αναγκαιότητα για ένταξη της οπτικής του φύλου σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης πολιτικών, από τη χάραξη-σχεδιασμό και την υλοποίηση έως την αξιολόγηση και τον επανασχεδιασμό τους.

Στη συνέχεια η κ. Μάρη τόνισε την ανάγκη μιας πρώτης καταγραφής των εμποδίων που συναντούν οι γυναίκες κατά την ανέλιξή τους σε θέσεις ευθύνης των πολιτικών φορέων-κομμάτων, και σημείωσε τη σημασία της δικτύωσης για την προσέγγιση του ζητήματος της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, διευκρίνισε ότι όλα τα μέλη της ομάδας εργασίας έχουν ισότιμο ρόλο και καλούνται να συνεισφέρουν εξίσου για την επίτευξη των στόχων της ομάδας, με το ΚΕΘΙ να έχει τον συντονισμό ως τελικός δικαιούχος του Έργου, στο πλαίσιο του οποίου οργανώνονται οι συναντήσεις των ομάδων εργασίας.

Η κ. Καρτσιώτου ανέφερε ότι στις επιδιώξεις της για την επόμενη συνάντηση της ομάδας εργασίας συγκαταλέγεται η αποκάλυψη πραγματικών δεδομένων σε σχέση με τις εσωκομματικές διαδικασίες και τη «χρήση» της ποσόστωσης από τα κόμματα. Στο σημείο αυτό η κ. Γαζή πρότεινε την πραγματοποίηση μιας συνάντησης της ομάδας εργασίας με

1^η Συνάντηση Θεματικής Ομάδας Εργασίας του Δικτύου «Ελένη Σκούρα»
για την «Ένταξη της Διάστασης του φύλου στα εκτελεστικά όργανα και στις διαδικασίες λήψης
αποφάσεων των πολιτικών φορέων-κομμάτων»

Τετάρτη 13 Μαρτίου 2013

αποκλειστικό θέμα συζήτησης το ζήτημα της ποσόστωσης και τον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόζεται ή όχι στις λειτουργίες των κομμάτων, καθώς όπως υποστήριξε αποτελεί ένα μεγάλο θέμα με πολλές διαστάσεις και θα πρέπει τα μέλη της ομάδας να έχουν προετοιμαστεί σχετικά. Στο σημείο αυτό, η κ. Γαζή ζήτησε από το ΚΕΘΙ να αναρτά στην ιστοσελίδα του Έργου ή να στέλνει ηλεκτρονικά το υποστηρικτικό υλικό της συνάντησης εγκαίρως για μπορούν τα μέλη της ομάδας να το μελετούν και να εκφράζουν τις απόψεις τους επ' αυτού.

Στη συνέχεια, η κ. Τσαρέα έλαβε τον λόγο και επισήμανε ότι πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι τα γυναικεία τμήματα των κομμάτων δεν διαθέτουν κατ' ανάγκη φεμινιστική οπτική, ενώ πολλές φορές η επιλογή γυναικών γίνεται για λόγους ψηφοθηρίας. Η κ. Ιωαννίδου, ως επικεφαλής της Ελληνικής Αντιπροσωπείας του Ευρωπαϊκού Λόμπυ Γυναικών, διευκρίνισε ότι οι γυναικείες οργανώσεις λειτουργούν ανεξάρτητα από πολιτικά κόμματα και έχουν υπερκομματική δράση. Στον υπερκομματικό χαρακτήρα της ομάδας εργασίας έδωσε έμφαση και η Πρόεδρος του ΔΣ του ΚΕΘΙ, κ. Καρτσιώτου, στο κλείσιμο της συνάντησης, επισημαίνοντας επιπλέον ότι η ανταλλαγή απόψεων στο πλαίσιο λειτουργίας της ομάδας εργασίας, βοηθά όλα τα μέλη να εφοδιαστούν με γνώσεις και επιχειρήματα για να υποστηρίξουν την ανάγκη ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, ανεξάρτητα από τον πολιτικό ή κοινωνικό χώρο από τον οποίο η καθεμία προέρχεται.

Στην επόμενη συνάντηση τα μέλη της θεματικής ομάδας καλό είναι:

- Να καταγράψουν τα **εμπόδια** και τις **δυσκολίες** που αντιμετωπίζουν που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες κατά την ανέλιξή τους σε θέσεις ευθύνης των πολιτικών φορέων-κομμάτων.
- Οι εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων να συγκεντρώσουν **δεδομένα σχετικά με την κατά φύλο συμμετοχή στα όργανα των κομμάτων/πολιτικών φορέων** από τα οποία προέρχονται, προκειμένου να αποτυπωθεί η υφιστάμενη κατάσταση αναφορικά με την συμμετοχή των γυναικών στα εκτελεστικά όργανα και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των πολιτικών φορέων-κομμάτων.
- Να συγκεντρώσουν **στοιχεία από τα κόμματα/πολιτικούς φορείς** τους οποίους προέρχονται αναφορικά με την **πρόβλεψη κατά φύλο ποσόστωσης στους κανονισμούς ή/και το καταστατικό λειτουργίας τους.**

- Να εντοπίσουν και να στείλουν ηλεκτρονικά σε όλα τα μέλη της ομάδας **χρήσιμα κείμενα** σχετικά με το αντικείμενο της θεματικής ομάδας εργασίας,
- Να εντοπίσουν και να προτείνουν **χρήσιμα εγχειρίδια ή/και βιβλία ή/και υλικό**, το οποίο το ΚΕΘΙ θα φροντίσει να προμηθευτεί για τις ανάγκες της θεματικής ομάδας εργασίας.
- Να καταγράψουν **προτάσεις** (βλ. σχετικό έντυπο) για την **καλύτερη λειτουργία της θεματικής ομάδας εργασίας**.

Η επόμενη συνάντηση της Θεματικής Ομάδας Εργασίας θα πραγματοποιηθεί το μήνα **Ιούνιο**.

Το Έργο: «**Ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις πολιτικής ευθύνης και εκπροσώπησης σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικής**» υλοποιείται από το Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα: «**Διοικητική Μεταρρύθμιση**» στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (Κ.Ε.Θ.Ι.)
 Χαρ. Τρικούπη 51 & Βαλτετσίου, 106 81 Αθήνα
 Τηλ.: 210 3898000, fax: 210 3898079
 E-mail: kethi@kethi.gr, kethi@gynaikes-politiki.gr
www.kethi.gr, www.gynaikes-politiki.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

